

General Audit Chamber
Algemene Rekenkamer

JAARVERSLAG 2017

SINT MAARTEN

juni 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Algemeen	4
1.1. Inleiding	4
1.2. Activiteiten van het jaar 2017	4
2. De Algemene Rekenkamer.....	5
2.1. Rol.....	5
2.1.1. Taken en bevoegdheden	5
2.2. Onze aanpak	5
2.3. De organisatie	6
2.4. Professionele contacten en bedrijfsrelaties	6
3. De bedrijfsvoering.....	8
3.1. Het personeel	8
3.2. Herstel na Irma	8
3.3. Onderzoek werkzaamheden.....	9
3.3.1. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2015 van het Land Sint Maarten.....	9
3.3.2. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2015 van het APS.....	9
3.3.3. Bestuurlijke benoemingen deel 2.....	11
3.3.4. Quickscan Criminaliteitsbestrijdingsfonds.....	11
3.3.5. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2016 van het APS.....	12
3.3.6. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2016 van Sint Maarten.....	12
3.3.7. Onderzoek naar de geheime uitgaven van de Veiligheidsdienst van Sint Maarten.....	12
3.4. Adviezen/Mededelingen	12
3.5. Voorlichting.....	12
4. Financiële verantwoording	14
4.1. Begroting 2017.....	14
4.1.1. Verzekeringspenningen	14
4.1.2. Begrotingsrealisatie.....	14

Voorwoord

Onheil wordt niet gezocht, doch in de praktijk wordt men ermee geconfronteerd. De natuurramp van afgelopen september 2017 is een zware uitdaging geweest voor de Algemene Rekenkamer. Naast de operationele werkzaamheden waar wij dagelijks mee geconfronteerd worden, moesten we ook aan de slag met wederopbouw activiteiten die het gevolg waren van de verwoesting van onze kantoorruimte.

De herstelwerkzaamheden hebben tot het eerste kwartaal van 2018 plaatsgevonden. Orkaan Irma heeft niet alleen fysieke schade aangericht aan onze faciliteiten en die van overheid, ons onderzoeksprogramma 2017 is ook beïnvloed. Overheidsdiensten en -functies zijn zwaar getroffen, en wij hebben begrip voor de her-prioritering van zaken. Deze realiteit is de basis geweest voor de wijziging van onze onderzoeksplanning. Het feit dat de overheid de Jaarrekening 2016 niet heeft kunnen presenteren is echter teleurstellend. Ingevolge de wet dient de jaarrekening op 1 september te zijn opgesteld. Met andere woorden, al voor orkaan Irma had het opstellen van de jaarrekening in een vergevorderd stadium van voorbereiding moeten zijn. Immers, de minister van financiën had reeds aangegeven dat het proces op schema lag.

Goed financieel beheer is niet mogelijk als de verantwoording voor de besteding van publieke middelen uitblijft. Uitstel of afstel van de voorbereiding van de jaarstukken 2016 is betreurenswaardig omdat dit bijdraagt aan een reeds bestaande achterstand in de behandeling en vaststelling van de jaarrekeningen van 2013, 2014 en 2015. De financiële cyclus wordt hierdoor niet gevolgd.

Ondanks de verstoring van de normale gang van zaken die door orkanen Irma en Maria zijn ontstaan, zijn een aantal rapporten in 2017 volledig afgerond. In gevallen waar vertraging onvermijdelijk was, zijn de onderzoeksverslagen begin 2018 gepubliceerd. Het laatste kwartaal van 2017 lag in het teken van de wederopbouw. De activiteiten in die periode zijn intensief geweest. Resultaat van de extra inspanning is het herstel van de operationele capaciteit voor het einde van het jaar 2017. De gezamenlijke inzet van de medewerkers heeft bijgedragen aan de continuïteit van de Algemene Rekenkamer. Hun 'hart voor de zaak', ondanks de eigen persoonlijke en professionele uitdagingen, wordt door ons zeer gewaardeerd. Hieruit kan leer worden getrokken. Het jaar 2017 leert dat vaak geluk uit ongeluk kan worden gehaald, en herstel ook tot verbetering kan leiden.

Ronald C. Halman, MBA
Voorzitter

Joane Dovale-Meit, MA
Secretaris

1. Algemeen

1.1. Inleiding

De Staten en de Gouverneur ontvangen voor 1 juli van elk jaar, een verslag van de Algemene Rekenkamer. In dit jaarverslag rapporteert de Algemene Rekenkamer over de uitgevoerde activiteiten van het voorgaande jaar.¹ Het jaarverslag bevat tevens informatie over gepubliceerde onderzoeksrapporten.

Het jaarverslag is bedoeld als informatiebron voor de statenleden. Zij worden met het verslag gefaciliteerd bij de uitvoering van hun toezichhoudende taak op de overheid.

Onderhavig jaarverslag beslaat de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

1.2. Activiteiten van het jaar 2017

Afgelopen jaar is zeer uitdagend geweest en de gebeurtenissen van 2017 blijven de toekomst ook affecteren. Dit jaarverslag beschrijft activiteiten die zijn uitgevoerd ten behoeve van onze kerntaak maar ook de zaken als gevolg van de natuurramp die in september 2017 heeft plaatsgevonden. Hoofdstuk 2 bevat informatie over onze organisatie, inclusief onze taken en bevoegdheden. Hoofdstuk 3 betreft een samenvatting van de bedrijfsvoering en de resultaten van de onderzoekswerkzaamheden in het jaar 2017. In hetzelfde hoofdstuk wordt een uiteenzetting gegeven van de wederopbouw activiteiten die nodig waren voor de continuïteit van ons instituut. Hoofdstuk 4 bevat financiële informatie, te weten, realisatiecijfers over het boekjaar 2017 en uitgaven voor het herstel van de bedrijfsvoering. Normaliter worden in het financiële hoofdstuk, waar nodig, de realisatiecijfers van het voorgaande jaarverslag herzien. Helaas is vanwege het uitblijven van een vastgestelde en gecontroleerde Jaarrekening 2016, een dergelijke review dit jaar niet mogelijk.

¹ Landsverordening Algemene Rekenkamer, artikel 38.

2. De Algemene Rekenkamer

2.1. Rol

Wat doet de Algemene Rekenkamer? Wij zijn het instituut dat is belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land.² Onze organisatie en de wijze waarop wij onze taken uitoefenen is bij landsverordening geregeld.³

2.1.1. Taken en bevoegdheden

Wij zijn autonoom in het uitoefenen van onze taak. Deze onafhankelijkheid biedt ons de flexibiliteit bij het doen van onderzoek van de overheidsfinanciën. De Algemene Rekenkamer is bepaalde rechten toegekend waaronder de bevoegdheid om informatie te vorderen.⁴

Het soort onderzoek die wij uitvoeren beslaat:

- Het **rechtmatigheidsonderzoek**: heeft betrekking op de mate van naleving van wet- en regelgeving, beleid, vastgestelde voorschriften of overeengekomen voorwaarden.
- Onder **financieel onderzoek** wordt verstaan: het door de ministers (en de griffier namens de Staten) gevoerde financieel beheer en de jaarlijkse verantwoording daarover.⁵ Daarnaast staat het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten (hierna: APS) ook onder onze controle.⁶
- Het **doelmatigheidsonderzoek**: bij deze onderzoeken wordt de doelmatigheid van het beheer van publieke middelen onderzocht. Wij onderzoeken of diensten en procedures doelmatig en doeltreffend zijn. Met andere woorden, wij evalueren welk voordeel is ontvangen voor de uitgaven.
- Het **integriteitsonderzoek**: het doel van deze onderzoeken is het evalueren van de bestuurlijke integriteit van politieke of ambtelijke functionarissen bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden. Integriteit vereist kennis en naleving van de letter en de geest van de geschreven en ongeschreven regels.

Ondanks het feit dat de Algemene Rekenkamer autonoom is, voeren wij een aantal wettelijk verplichte onderzoeken jaarlijks uit. De Comptabiliteitslandsverordening verplicht ons tot onderzoek van de jaarrekening van het Land. De diversiteit van onderwerpen van onderzoek binnen de overheidsfinanciën is breed. De methodiek en timing van onderzoek is afhankelijk van de ingewikkeldheid en omvang van het onderzoeksonderwerp. De onderzoeken hebben allen een gelijk element, te weten, informatie. Wij zijn afhankelijk (en verwachten de wettelijk verplichte medewerking) van degenen die onderwerp zijn van onderzoek. Informatie die wij nodig hebben voor het doen van onderzoek moet aan ons beschikbaar worden gesteld.

Zoals wij in voorgaande jaren hebben gerapporteerd, is voornoemde medewerking en de toegankelijkheid tot informatie niet altijd aanwezig. Daarbij is in het jaar 2017 de nasleep van een natuurramp een bijkomende complicatie geweest. Wij gaan hier in hoofdstuk 3 nader op in.

Nadat wij onze onderzoekswerkzaamheden afronden, wordt een rapport opgesteld van de bevindingen, onze conclusies en aanbevelingen. Deze rapporten worden aan de Staten aangeboden waarna ze openbaar zijn. Onze rapporten zijn bedoeld om de Staten te faciliteren bij het uitvoeren van hun toezichhoudende taak. De Algemene Rekenkamer is tevens bevoegd advies uit te brengen aan ministers en de Staten. De ontvangers van onze adviezen kunnen geïdentificeerde tekortkomingen evalueren en corrigerende acties ondernemen. Wij kunnen besluiten over te gaan tot het uitvoeren van nader onderzoek bij het uitblijven van actie. Het rapport daarover is openbaar na aanbieding aan de Staten.

2.2. Onze aanpak

Bij de Rekenkamer ligt het accent op de verantwoording. Wij zijn autonoom in het kiezen van onderwerpen tot onderzoek. Wij hanteren daarbij een nauwgezette beoordeling van een aantal factoren, onder andere:

- de financiële, sociale en milieueffecten;

² Staatsregeling van Sint Maarten, artikel 74.

³ Landsverordening Algemene Rekenkamer.

⁴ Idem, artikel 26.

⁵ Comptabiliteitslandsverordening, artikel 53, derde lid.

⁶ Landsverordening Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten, artikel 18, tiende lid.

- de urgentie;
- de interne capaciteit om het werk uit te voeren; en
- de mogelijkheid om een variatie aan onderwerpen te onderzoeken.

2.3. De organisatie

De Algemene Rekenkamer heeft een bestuur bestaande uit drie leden, te weten een voorzitter en twee leden. Ter waarborging van de continuïteit van het bestuur, is de mogelijkheid tot benoeming van plaatsvervangende leden bij wet geregeld.⁷ In 2017 kende het bestuur twee plaatsvervangende leden.

Het bestuur:

- De heer Ronald Halman, voorzitter
- De heer Mark Kortenoever, vicevoorzitter, tevens lid
- De heer Alphons Gumbs, lid
- De heer Daniel Hassell, plaatsvervangend lid
- Mevrouw Sheryl Peterson, plaatsvervangend lid

Normaliter vergadert het bestuur om de twee weken. In 2017 is het bestuur 15 keer bijegekomen.

Onze secretaris-generaal geeft leiding aan een team van administratieve medewerkers en audit professionals. In 2017 is de bezetting 7 voltijdse medewerkers; te weten drie auditors, een bestuursadviseur, een hoofdadministratie, een administratieve medewerker en een secretaris. Een van de auditors heeft buitengewone vrijstelling van dienst zonder behoud van salaris aangevraagd. Hiervoor is toestemming verleend. Als gevolg hiervan zijn 6 voltijdse medewerkers in 2017 actief geweest bij de Algemene Rekenkamer. Voorts is het auditteam versterkt met de inzet van een deeltijdse registeraccountant.

De activiteiten voor het jaar 2017 zijn beschreven in het jaarplan; het plan behelst zowel de operationele als onderzoekswerkzaamheden. Vanwege de orkaan van september 2017, is het plan noodgedwongen gewijzigd.

2.4. Professionele contacten en bedrijfsrelaties

Samenwerking met andere rekenkamers en bedrijfsrelaties binnen de publieke sector zijn in 2017 voortgezet. Hieronder volgt een samenvatting van de contacten:

- Vertegenwoordigers van de Algemene Rekenkamer hebben het *Congres Nationale Gezondheidsverzekering* (National Healthcare Conference) in januari bijgewoond. Dit evenement is door het ministerie van Volksgezondheid georganiseerd om het thema van de landelijke gezondheidsverzekering te presenteren.
- In maart is een presentatie gegeven aan de Centrale Commissie van de Staten over ons onderzoek *Bestuurlijke Benoemingen, deel I*.
- In diezelfde maand heeft onze secretaris-generaal een cursus Bestuursrecht gevolgd. Die training is door de Raad van Advies georganiseerd.
- Een presentatie over het rapport *Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2015 van het Land*, is in mei aan de Centrale Commissie van de Staten verzorgd.
- Delegaties van het Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegen zijn in maart en wederom in juni op bezoek geweest bij de Algemene Rekenkamer.
- Ons *Jaarverslag 2016*, welke eind juni is verschenen, is in augustus nader toegelicht in een presentatie aan de Centrale Commissie van de Staten.
- De maand augustus stond voor de medewerkers in het teken van training. Nieuwe medewerkers hebben verschillende cursussen gevolgd en de secretaris-generaal heeft aan een congres, door het instituut GOVRISK georganiseerd, te Curaçao, deelgenomen.

⁷ Landsverordening Algemene Rekenkamer, artikel 2.

- Begin september hebben wij kennis gemaakt met nieuwe voorzitter van het College Financieel Toezicht (hierna: Cft), de heer Gradus. Gedurende het jaar is ambtelijk overleg geweest met het secretariaat van het Cft en ook met de SOAB over onderwerpen van wederzijds belang.
- Vanwege de verwoesting van onze kantoorruimte door de orkaan, zijn de medewerkers tijdelijk gehuisvest geweest (medio september tot eind oktober) bij de SOAB. Wij zijn de SOAB zeer dankbaar voor de getoonde gastvrijheid.
- De voorzitter en secretaris-generaal hebben overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de Wereldbank, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse wederopbouw missie in november en december 2017. Het overleg met deze afzonderlijke organisaties is op verzoek van deze organisaties gebeurd.

3. De bedrijfsvoering

De activiteiten gerelateerd aan de bedrijfsvoering van de Algemene Rekenkamer voor dienstjaar 2017 staan hieronder beschreven.

3.1. Het personeel

De Algemene Rekenkamer heeft ingevolge het functieboek een formatie van acht (8) FTE's.⁸ De tabel toont de bezetting aan.

In 2017 zijn twee nieuwe collega's bij de Algemene Rekenkamer komen werken. Een is auditor en de andere vervult de functie van administratieve medewerker. Een van onze auditors heeft vrijstelling van dienst zonder behoud salaris verzocht. Deze vrijstelling is toegekend vanaf augustus 2017. Het jaarplan is in oktober gewijzigd om de verhuizing en wederopbouwactiviteiten te accommoderen.

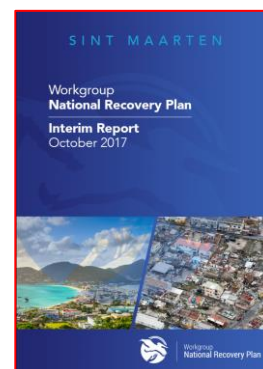
Algemene Rekenkamer 2017	
Functie	Status
Secretaris	Volijds
Auditor (3x)	Volijds
Bestuursadviseur	Volijds
Registeraccountant	Deeltijds
Hoofd Administratie	Volijds
Administratieve medewerker	Volijds

De deeltijds-registeraccount is de onderzoekswerkzaamheden in 2017 blijven ondersteunen.

Op verzoek van de Minister-President, is onze secretaris tijdelijk voorzitter geweest van de werkgroep Nationale wederopbouwplan. In de periode vanaf medio september tot en met eind oktober zijn de werkuren van de secretaris verdeeld tussen de werkgroep en de Algemene Rekenkamer. Uiteindelijk achtte het bestuur van de Algemene Rekenkamer de werklast en de opdracht bij de werkgroep onverenigbaar met de functie en verantwoordelijkheid van de secretaris. Na het opstellen en de aanbieding van het tussentijds verslag van de werkgroep heeft de secretaris de werkgroep verlaten om 100% van de tijd te wijden aan het herstel van de Algemene Rekenkamer.

3.2. Herstel na Irma

Op 6 september 2017 trok een categorie 5 orkaan, geheten Irma, over Sint Maarten. De hoge windsnelheid van meer dan 295 kilometer per uur, de regenval en stormvloed hebben een catastrofe veroorzaakt. Geen enkel segment van de economie of bevolkingsgroep is gespaard gebleven. De kantoorruimte van de Algemene Rekenkamer is verwoest. Het dak is weggeblazen en de inboedel is geheel vernietigd. Hierdoor is verhuizing naar een andere locatie onvermijdelijk geworden. Het regelen van de schadeclaim met de verzekeraar heeft in de eerste weken na de orkaan plaatsgevonden. Tot het vinden van een nieuwe locatie op 31 oktober, was de Algemene Rekenkamer tijdelijk gehuisvest ten kantore van de SOAB. De omvang van onze nieuwe kantoorruimte is kleiner maar is door de inrichting geschikt gemaakt voor een optimale bedrijfsvoering. De Algemene Rekenkamer is ondanks de verwoesting van het oude pand virtueel operationeel gebleven. De overgang begin 2017 naar de zogenaamde 'cloud-computing' heeft de continuïteit van het bedrijf mogelijk gemaakt. Een deel van het fysieke archief is verloren gegaan, maar vanwege de digitalisatie van documenten, is toegang tot informatie ongewijzigd gebleven. Met een internet verbinding hebben de medewerkers en het management op afstand (inclusief op de tijdelijke huisvesting bij de SOAB) hun werkzaamheden kunnen voortzetten. Gedurende de maanden september en oktober is de nadruk gelegd op de uitvoering van het continuïteitsplan alsook het identificeren van potentiële kantoor locaties. Eenmaal toen een geschikt pand was gevonden in de hoofdstad Philipsburg, zijn activiteiten ten behoeve van voorbereiding van de inrichting van het pand gestart en konden de onderzoekswerkzaamheden worden voortgezet. Het nieuwe adres van de Algemene Rekenkamer Juancho Yrausquin Boulevard #10.

⁸ Fulltime equivalent: vaak afgekort als FTE, is een rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt. Eén fte is een volledige werkweek en gelijkwaardig aan een voltijdse werknemer, terwijl 0,5 fte aangeeft dat maar de helft van de tijd gewerkt wordt.

3.3. Onderzoek werkzaamheden

Wij hebben een beperkt aantal onderzoeken kunnen afronden in 2017 vanwege de onderbreking van de onderzoeksactiviteiten in de periode september tot en met november. Hieronder volgt een samenvatting van de onderzoekswerkzaamheden.

3.3.1. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2015 van het Land Sint Maarten

In ons jaarverslag over het dienstjaar 2015 hebben vermeld dat ons onderzoek naar de Jaarrekening 2015 van het Land op 31 december 2016 is afgerond. Het rapport zelf is op 5 januari 2017 aan de Staten aangeboden. De Minister van Financiën heeft de Jaarrekening 2015 later aangeboden dan bij wet is voorgeschreven, en wij hebben een extra inspanning gedaan om het onderzoek binnen het kalenderjaar te voltooien.

Kort samengevat zijn wij van mening dat het Land er niet in is geslaagd om een gedegen en controleerbare jaarrekening op te leveren. De afkeurende controleverklaring van de accountant (SOAB) is hier bewijs van. Zoals met de jaarrekeningen van voorgaande jaren, voldoet de Jaarrekening 2015 niet aan de wettelijke voorschriften. Bovendien bevat de jaarrekening rechtmatigheidsfouten, waaronder gedane uitgaven waarvoor geen gelden beschikbaar zijn gesteld en inkomsten die niet zijn gerealiseerd. Een voorbeeld hiervan is de overschrijding van de begroting ten aanzien van de personeelskosten. Een terugkerende thema zijn ook de tekortkomingen in het financieel beheer. Omdat wij weinig informatie hebben ontvangen over de voortgang van de activiteiten ter verbetering van de tekortkomingen in de jaarrekening, moeten wij concluderen dat er nog veel moet worden gedaan ter verbetering van het financieel beheer.

Aanvullend hebben we de inkomsten gerelateerd aan de tewerkstellings- en verblijfsvergunningen onderzocht. Bij de tewerkstellingsvergunningen blijven de ontvangsten structureel achter op de begroting. Naar onze mening ligt de oorzaak hiervan bij het te hoog ramen van de opbrengsten.

Na vijf jaar onderzoek naar de jaarrekening bevelen wij aan dat eenieder (ministers en de Staten) zijn rol moet oppakken. Zo lang er geen verantwoordelijkheid wordt genomen zal naar onze mening het financieel beheer niet verbeteren.

Belangrijk om op te merken is dat ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag, de jaarrekeningen voor de jaren 2013 tot en met 2015, nog niet door de Staten zijn behandeld. Met andere woorden, voor voornoemde jaren is voor het gevoerde financieel beheer door de verantwoordelijke ministers geen decharge verleend. De regering handelt daarmee in strijd met de voorschriften van de Comptabiliteitslandsverordening ten aanzien van de financiële cyclus van het Land.

3.3.2. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2015 van het APS

De bevindingen, oordelen en aanbevelingen van het onderzoek bij het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten (APS), zijn bedoeld de Staten en de Minister van Financiën op de hoogte te stellen van de gang van zaken binnen het fonds. Wij beogen een bijdrage te leveren aan de verbetering van de rechtmatigheid en governance van het Algemeen Pensioenfonds in het belang van de deelnemers. Ons rapport is openbaar, waardoor de deelnemers in de mogelijkheid zijn zich te informeren over de (financiële) situatie waarin het fonds zich bevindt.

Voorziening pensioenverplichting en deelnemersadministratie

Een van de basiselementen die wij onderzoeken betreft de deelnemersadministratie. Dit element krijgt de aandacht omdat het belangrijk is voor de berekening van de hoogte van de voorziening pensioenverplichting (hierna: VPV). De VPV is het bedrag waarover een pensioenfonds moet beschikken om te kunnen waarborgen dat het in de toekomst kan voldoen aan alle uit de pensioenregeling voortvloeiende verplichtingen (uit te keren pensioenen). Wij doen onderzoek bij het fonds vanaf de oprichting en wij hebben gerapporteerd dat het Algemeen Pensioenfonds sinds 2012 bezig is met het opschonen van het deelnemersbestand. De opschoning is noodzakelijk voor het completer maken van de onderbouwende documenten van de opgenomen basisgegevens. Wij hebben aangegeven dat de genomen stappen hebben geleid tot een verhoogde zekerheid omtrent de data, echter hebben wij opgemerkt dat de informatie van

de grootste deelnemende organisatie aan het fonds, te weten de overheid, niet juist of volledig is. Daardoor bestaat de risico dat de VPV die berekend is ook niet juist en volledig is. Wij concluderen dat de betrouwbaarheid van de deelnemersadministratie voor ons een punt van zorg blijft.

Onzekere vordering

De vordering op het Algemeen Pensioenfonds Curaçao is een andere slepende kwestie. Deze vordering is opgelopen tot NAF 25,8 miljoen per 31 december, 2015. Het Algemeen Pensioenfonds Curaçao heeft de vordering niet schriftelijk bevestigd. Het gevolg is dat per eind 2015 er nog onzekerheid bestaat omtrent de hoogte van de vordering.

Ontoereikende dekkingsgraad

Met een dekkingsgraad van 93,2%, is eind 2015 de financiële positie van het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten zorgelijker dan voorgaande jaren. Gelet op de dekkingsgraad is het fonds niet in staat om met de aanwezige bezittingen zijn toekomstige verplichtingen volledig te dekken. Het Algemeen Pensioenfonds hanteert als norm dat zijn aanwezige bezittingen minimaal 105% van zijn toekomstige pensioenverplichtingen dekken. Het fonds heeft de eigen interne norm dus nog niet gehaald. Bovendien is de dekkingsgraad van het fonds de afgelopen twee jaar (2015: 93,2% en 2014: 97,6%) onder de minimale norm van 100% van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten. Dit betekent dat het fonds in 2015, evenals voorgaand jaar, niet in staat is om met de aanwezige bezittingen zijn toekomstige verplichtingen volledig te dekken.

Rechtmatigheid, governance en compliance

Per 31 december 2015 hebben wij geconstateerd dat één van de drie aanwezige bestuursleden een veiligheidsonderzoek heeft afgerond. Vervolgens bleek dat het Algemeen Pensioenfonds, evenals voorgaande jaren, in 2015 een pensioenbijdrage van 22% heeft gefactureerd in plaats van het wettelijke percentage van 25%. Voorts heeft het fonds in 2015 een negatief rendement op zijn internationale belegging behaald van -3,07%. In 2014 was het rendement 3,96%. Het behaalde rendement is onder de eigen bepaling waarin het fonds stelt een rendement van tussen de 7% en 11% te behalen voor de internationale beleggingen. In onze rapporten over de Jaarrekening 2012, 2013 en 2014 hebben wij onze kanttekening geplaatst bij het gehanteerde beleggingsprofiel van het fonds. Wij zijn van mening dat de manier van beleggen niet in overeenstemming is met de prudente instelling die het fonds volgens zijn kernwaarden stelt, namelijk het nemen van minimale financiële risico's. Het Algemeen Pensioenfonds is (in 2017) bezig met de aanpassing van het investeringsbeleid.

Voorts hebben wij voor het dienstjaar 2015 geconstateerd dat:

- Het bestuur niet voltallig was;
- Het jaarverslag van het fonds niet binnen twee maanden na vaststelling van de jaarrekening openbaar beschikbaar is gesteld.

Ons oordeel

De naleving door het fonds van wettelijke vereisten, met name de afgeweken bepalingen inzake het ondergaan van een veiligheidsonderzoek voor alle bestuursleden, duurt naar onze mening te lang. Deze kwesties hadden reeds in 2015 opgelost moeten zijn.

We zijn van oordeel dat de Jaarrekening 2015 van het APS, met uitzondering van de vordering op het Algemeen Pensioenfonds Curaçao van 25,8 miljoen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie per eind december 2015 en het resultaat over 2015. Echter, de betrouwbaarheid van de deelnemersadministratie en daarmee ook de VPV blijft voor ons een punt van bezorgdheid. Wij zullen dit blijven monitoren.

3.3.3. Bestuurlijke benoemingen deel 2

In oktober 2016 hebben we ons rapport "*Bestuurlijke benoemingen: een onderzoek naar de rechtmatigheid en integriteit van benoemingen van leden in een raad van toezicht*", uitgebracht. Tijdens dat onderzoek hebben we geconstateerd dat er weinig tot geen inzage is over de benoemingsprocedure, dat politieke benoemingen mogelijk zijn, dat iemand in een functie van een raad van toezicht vaak betrokken is bij het nemen van belangrijke beslissingen en voor deze functies een veiligheidsonderzoek niet van toepassing is.

De resultaten uit het onderzoek hebben ertoe geleid dat het bestuur van de Algemene Rekenkamer ervoor heeft gekozen om een vervolgonderzoek uit te voeren in 2017. Ditmaal staat de benoeming van directeuren en directieleden centraal. Deze personen zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding in entiteiten die van belangrijke economische en strategische waarde zijn voor het Land.

In ons rapport, "*Bestuurlijke Benoemingen deel 2*", presenteren wij de resultaten van het onderzoek omtrent het handelen van de minister bij de bestuurlijke benoemingen van directeuren bij entiteiten binnen de collectieve sector, alsook de overheidsvennootschappen. De benoemingsprocedure uit de Landsverordening Corporate Governance is voor een lid van een raad van toezicht dezelfde als voor een directeur of directielid. Helaas schetsen onze resultaten, net als in ons eerste rapport, een beeld van niet transparante politieke benoemingen.

De bevindingen zijn reden voor zorg. Van de 23 benoemingen die onderzocht zijn, is slechts in een enkel geval de procedure transparant en correct verlopen. Men kan zich afvragen wat de toegevoegde waarde is van een benoemingsprocedure, als een minister uiteindelijk, zonder motivering en soms zonder profielschets, toch de persoon benoemt die hij daar wil hebben. Alhoewel de Algemene Rekenkamer geen bevoegdheid heeft bij de keuze van een persoon, hebben wij wel een verantwoordelijkheid om de ministers, de Staten en het publiek erop te wijzen dat regels nageleefd horen te worden. Afwijken van een advies van de Corporate Governance Council kan, maar het besluit dient transparant en gemotiveerd te zijn. Doet een minister dat niet, dan moet hij of zij de gevolgen daarvoor dragen. Het is aan de Staten om met behulp van dit rapport, de minister daarvoor ter verantwoording te roepen.

Ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag 2017, is geen verzoek van de Staten ontvangen om de resultaten van ons onderzoek te bespreken.

3.3.4. Quickscan Criminaliteitsbestrijdingsfonds

Het bestuur heeft middels haar goedkeuring van het jaarplan 2017 tevens goedkeuring verleend aan een onderzoek naar het Criminaliteitsbestrijdingsfonds (hierna: CF). Uit onze analyse van de Jaarrekening 2015 van het Land blijkt dat de opbrengsten en uitgaven niet juist en volledig zijn verantwoord. In andere onderzoeksrapporten hebben wij geconstateerd dat de verantwoording over het CF niet adequaat was. Dit was voor ons aanleiding om de omvang van de uitgaven en de inkomsten van het CF over het jaar 2016 in kaart te brengen en de personen die voor het fonds verantwoordelijk zijn te identificeren. Voorts wilden wij onderzoeken of in overeenstemming met de betreffende wet- en regelgeving is gehandeld en of het financieel beheer voldoet aan eisen die zijn gesteld.

Het CF is ingesteld bij Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds met als doelstelling: de financiering van projecten voor de criminaliteitsbestrijding. Het CF wordt beheerd door de minister van Justitie. We hebben ervoor gekozen om een verkennend onderzoek in de vorm van een Quickscan uit te voeren. Een QuickScan is een onderzoek waarbij een beperkt aantal onderwerpen onder de loep worden genomen. Het doel is om een beeld te krijgen van de omvang van het fonds, de naleving van de wet en het financieel beheer.

Het was de bedoeling het onderzoeksrapport in 2017 uit te brengen echter, de orkanen die in september 2017 het eiland hebben getroffen hebben zowel onze onderzoekswerkzaamheden geaffecteerd als ook het functioneren van de overheid. Gevolg hiervan is dat het rapport begin 2018 is gepubliceerd. In het jaarverslag 2018 wordt hierover nader gerapporteerd.

3.3.5. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2016 van het APS

De Jaarrekening 2016 van het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten is op 30 november, 2017 aangeboden aan de Algemene Rekenkamer. Ingevolge de Landsverordening Algemeen Pensioenfonds dient de jaarrekening voor 1 november te worden aangeboden. Ons onderzoek naar de jaarrekening en het fonds is in 2018 voortgezet. Wij zullen hierover verslag uitbrengen in het jaarverslag 2018.

3.3.6. Rechtmatigheidsonderzoek: Jaarrekening 2016 van Sint Maarten

Ingevolge artikel 52 van de Comptabiliteitslandsverordening, dient de jaarrekening over een dienstjaar *vóór 1 september van het jaar volgende op dat waarop zijn betrekking heeft* door de Minister van Financiën te worden opgesteld. Met andere woorden, de Jaarrekening 2016 had gereed moeten zijn *vóór 1 september 2017*. De Minister van Financiën had dit in een eerder stadium (juli 2017) ook aan ons bevestigd. Na orkaan Irma, 6 september, is de datum voor het opleveren van de jaarrekening meerdere malen opgeschoven. Onze voorbereidende werkzaamheden inzake het onderzoek naar de jaarrekening, inclusief een review van het beleid op de openbare aanbestedingen, zijn in 2017 afgerond. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag heeft de minister ons meegedeeld dat de Jaarrekening 2016 op 1 september 2018 zal worden gepresenteerd.⁹

3.3.7. Onderzoek naar de geheime uitgaven van de Veiligheidsdienst van Sint Maarten

Dit onderzoek is in 2017 van start gegaan maar uitvoering heeft vertraging opgelopen vanwege de situatie na 6 september 2017. De uitloop van dit onderzoek is deels te wijten aan het lange proces met de dienst over de wijze van uitvoering van het onderzoek. De aankondiging voor het onderzoek is in juni geweest. Er is dan tevens een verzoek gedaan aan de VDSM voor informatie. De dienst heeft gepleit voor het opstellen van een apart onderzoeksprotocol omdat volgens hen het zeer gevoelige informatie betreft. Een concept protocol zou door de VDSM worden voorbereid. Die is er nog niet. Volgens de VDSM zijn de prioriteiten na 6 september 2017 gewijzigd. Het onderzoek is aanhangig en zal worden doorgezet.

3.4. Adviezen/Mededelingen

Adviezen aan overheid

Ingevolge de Landsverordening integriteitsbevordering ministers ontvangt de Algemene Rekenkamer adviesverzoeken van de Minister-President ten aanzien van de benoeming van ministers, of ten aanzien van de Minister-President; van de Raad van Advies¹⁰. Wij hebben geen adviesverzoeken in 2017 ontvangen.

Andere adviezen

De Algemene Rekenkamer heeft ingevolge de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen een taak om op verzoek van de Electorale Raad, de verslagen van politieke partijen te onderzoeken.¹¹ De uitgebrachte adviezen aan de Electorale Raad worden niet gepubliceerd door de Algemene Rekenkamer. De Electorale Raad heeft ons verzocht de financiële verslagen van geregistreerde partijen te onderzoeken. Het betrof de verslagen van het jaar 2015. Tijdens het onderzoek hebben wij de Raad om aanvullende informatie verzocht. Wij hebben van de Electorale Raad een mededeling ontvangen dat hun kantoorruimte volledig verwoest is. De verzochte informatie ten behoeve de afronding van het onderzoek is nog niet van de Raad ontvangen.

Ten overvloede merken wij op dat het onderzoek naar de financiële verslagen van politieke partijen naar onze mening op gespannen voet staat met onze staatsrechtelijke taak te weten de controle op de publieke middelen. Immers politieke partijen vallen niet onder overheidsadministratie.

3.5. Voorlichting

Ten aanzien van voorlichting, is de doelstelling om een geloofwaardige bron van onafhankelijke en objectieve informatie te zijn. Effectieve voorlichting kan bevorderlijk zijn voor verbetering binnen de overheid en overheidsentiteiten. Door betrokkenheid van het publiek en andere stakeholders (waaronder de Staten) te stimuleren, willen wij het proces van de verantwoording van de besteding van publieke middelen door overheid en het bepalen van beleidsvoornemens bevorderen. Zodoende hebben wij in juni 2017 een Facebook pagina geïntroduceerd. Door middel van 'social media' willen wij de bekendheid van de Algemene Rekenkamer verbeteren.

⁹ Brief van de Minister van Financiën van 20 maart 2017, nummer DIV#2603/A.

¹⁰ Landsverordening integriteitsbevordering ministers, AB 2010, GT no. 22.

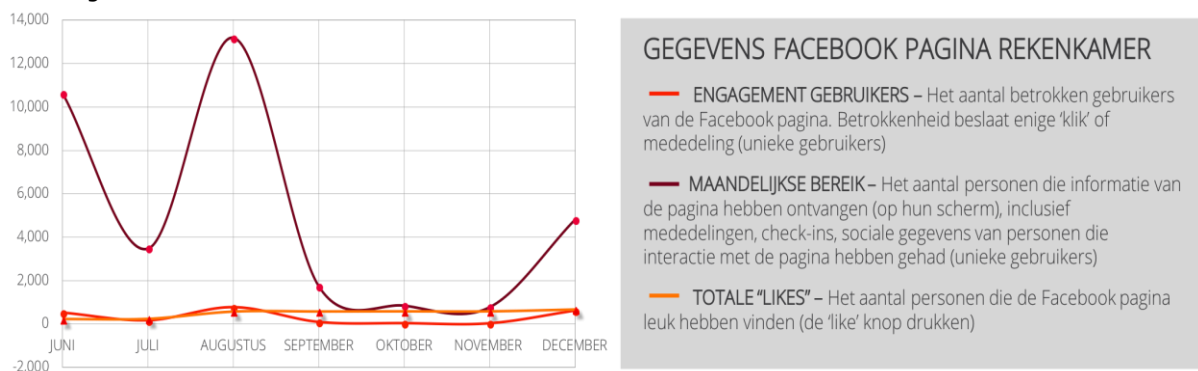
¹¹ Landsverordening registratie en financiën politieke partijen, artikel 29.

Onze onderzoeksrapporten worden in twee talen uitgebracht, te weten Engels en Nederlands. Wij streven de rapporten zo toegankelijk mogelijk te maken, alhoewel de materie vaak zeer technisch en complex is. Dit is ook reden geweest om te kiezen voor een meer populair voorlichtingsmedium. Als Algemene Rekenkamer erkennen wij het belang van doelmatig communiceren en de waarde van ons werk te accentueren.

Naast het presenteren van informatie over de Algemene Rekenkamer en het publiceren van de resultaten van onderzoekswerkzaamheden, gebruiken wij 'social media' als kennisbron voor gebruikers. In 2017, hebben wij voorlichting gegeven over de financiële cyclus van het Land. Hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van korte animatiefilmpjes die de elementen, spelers en procedures van de cyclus hebben uiteengezet. Van begrotingsvoorbereiding tot aan uitvoering en verantwoording. Op een manier die voor iedereen duidelijk is. De serie is goed bekeken.

Bij de publicatie van onze onderzoeksrapporten maken wij een korte samenvatting van de meest relevante bevindingen en aanbevelingen. De Facebook pagina is ook gelinkt aan onze website waar alle rapporten beschikbaar zijn. Door het gebruik van 'social media' is de bekendheid van de Algemene Rekenkamer vergroot. Bovendien wordt informatie over de openbare financiën van het Land beschikbaar gemaakt aan een breder publiek. Ook kunnen wij de doelmatigheid van deze media kwantificeren.

Hieronder staan de prestaties van de Facebook pagina vanaf de start in juni tot en met eind December 2017 grafisch weergegeven. De prestatie is aanvankelijk beter dan gedurende de maanden direct na de orkaan. In december 2017 is de serie "financiële cyclus" uitgebracht. Gelet op de totale bevolking van Sint Maarten van ongeveer 37.000, is het maandelijkse bereik van 15.000 personen naar onze mening een bevredigend resultaat.

4. Financiële verantwoording

Hieronder wordt de inzet van onze Begroting voor dienstjaar 2017 kort beschreven.

4.1. Begroting 2017

Het financieel beheer van de Algemene Rekenkamer ligt bij de voorzitter.¹² De secretaris verkrijgt een mandaat voor het verrichten van bepaalde financiële handelingen ten behoeve van de bedrijfsvoering. Hierover heeft de secretaris in 2017, zoals in voorgaande jaren, aan het bestuur gerapporteerd.

De begrotingsrealisatie, zoals in dit hoofdstuk beschreven, geschiedt op basis van niet gecontroleerde cijfers. Gelet op de situatie bij het ministerie van financiën blijkt betrouwbare informatie over gedane betalingen namens de Algemene Rekenkamer, niet voorhanden te zijn. De aanhoudende ICT-problematiek en de schade veroorzaakt door de orkanen worden door het ministerie aangehaald. Er is bij de Algemene Rekenkamer gebruik gemaakt van interne financiële systemen om de uitgaven bij te houden.

4.1.1. Verzekeringspenningen

De inboedel van de Algemene Rekenkamer is verzekerd. Wij zijn gehuisvest in een huurpand waar de verzekering tegen orkaanschade van het gebouw voor rekening van de eigenaar komt.

De schade aan het pand aan de E.C. Camille Richardson Straat 13, is catastrofaal. Het kantoor van de Algemene Rekenkamer ligt aan de bovenverdieping. Het dak is weggewaaid met als gevolg een vernietiging van de inboedel. De inboedel was voor een maximum bedrag van US\$110,000 verzekerd. Een schikking van US\$92,000 is aan de Algemene Rekenkamer uitgekeerd. Het bedrag is begin 2018 beschikbaar gekomen, en de middelen zijn aangewend voor het inrichten en equiperen van de nieuwe locatie aan de Juancho Yrausquin Boulevard.

Wij zijn op 1 november 2017 verhuisd. Inrichting van het pand is in het eerste kwartaal 2018 afgerond. In het jaarverslag 2018 wordt dit nader beschreven.

4.1.2. Begrotingsrealisatie

De realisatie van begroting 2017 is 65%. De personeelsuitgaven zijn lager dan begroot vanwege het toekennen van buitengewoon verlof zonder behoud van salaris voor een medewerker. Voorts zijn de twee nieuwe medewerkers pas in het tweede helft van het jaar aangetrokken. Gedurende de maanden september en oktober zijn de uitgaven, met uitzondering van personeelslasten, bijna nul vanwege het de schade aan de kantooruimte. Uitgaven voor training en reizen bleven ook uit na de orkaan. Een aantal onderzoeken zijn uitgesteld in 2017. De totale uitgaven komen overeen met het patroon van voorgaande jaren ondanks de situatie veroorzaakt door de orkaan. Beschikbaarheid van verzekeringsgelden speelt hierin een rol.

Hieronder volgt een overzicht van de begrotingsrealisatie. Dit zijn voorlopige cijfers, onderhevig aan wijziging wanneer de gecontroleerde jaarstukken beschikbaar komen.

Begrotingspost (NAf)	Begroting 2017	Geraamde uitgaven	Restant	Realisatie (%)
Personeelslasten	1,454,611	902,294	552,317	62
Remuneratie bestuur	148,000	133,500	14,500	90
Materiele uitgaven, goederen & diensten	637,023	416,569	220,454	65
Totaal	2,239,634	1,452,363	787,271	65

¹² Landsverordening Algemene Rekenkamer, artikel 49, tweede lid.

Aanpassing van de werkelijke uitgaven van begroting 2016

De jaarverslagen van de Algemene Rekenkamer verschijnen voordat de jaarrekening van het Land beschikbaar komt. Normaliter rapporteren wij over eventuele aanpassingen van de uitgaven op basis van gecontroleerde informatie. Omdat de Jaarrekening 2016 van Sint Maarten niet beschikbaar is, kunnen wij niet rapporteren over mogelijke aanpassingen. Zodra de informatie beschikbaar komt zullen wij in het volgende jaarverslag hierover rapporteren.

General Audit Chamber

Algemene Rekenkamer

General Audit Chamber

Algemene Rekenkamer

